

[Finansministeren.]

mellemtiden opfattede det som deres skatteobjekt, og man tager vist nu i de fleste kommuner en fast afgift af en sådan spilleautomat. Men jeg har ikke spor imod spil som indtægtskilde for staten. Jeg er i det hele taget fuldstændig amoralisk med hensyn til, hvordan staten skal få sine penge. Hvis vi kan finde et eller andet sted, hvor mennesker ved spil, ved at forlyste sig og fornøje sig samtidig vil give os nogle midler, således at vi kan lette andre indtægtskilder, hvor det er mindre frivilligt, om man vil aflevere noget til staten, så skal jeg gerne tage imod forslag og råd herom.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven.

(Lovforslaget (nr. 19) findes i tillæg A. sp. 321, fremsættelsen i tidenden sp. 122).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grünbaum: Til selve forslaget om ændring af ligningsloven har jeg ikke mange bemærkninger. Som en konsekvens af boligforligets regel om, at man i hele perioden på de 8 år skal anvende 13. almindelige vurdering som grundlag for beregningen af lejeværdien, må der jo givetvis for enfamiliehuse, der ikke er vurderet før 14. almindelige vurdering, fastsættes nogle procenter, der giver en lejeværdi, som tager hensyn til, at den gennemsnitlige stigning i ejendomsværdierne andrager et eller andet tal, og det tal har man jo anslået til at skulle være ca. 40 pct. Der er naturligvis stor forskel fra landsdel til landsdel på, hvor meget ejendomsværdierne er steget, men man kommer simpelt hen ikke uden om at regne med en gennemsnitsprocent, og forudsat at den gennemsnitlige stigning bliver disse 40 pct., så må naturlig-

vis de procenter, man bruger til fastsættelse af lejeværdien, nedsættes tilsvarende, og jeg kan da ikke se andet, end at de 2 pct. fra 1969 og de 2¼ pct. fra 1970 er det, der passer, så nær man kan komme det til den nævnte stigning på de ca. 40 pct.

Hvis lejeværdien af landbrugets stuehuse med grund og have ikke fortsat skal ansættes skønsmæssigt — og det er jo noget af det nye i forslaget — så er det vel også rigtigt at benytte disse procenter på dette område, men om der så herved nås frem til en rigtigere ansættelse af lejeværdien inden for landbruget, det er jo nok tvivlsomt; i hvert fald flytter man problemerne over til vurderingen. Jeg tror, at man i virkeligheden kommer nærmere til den rigtige værdi for selve boligen ved at tage en selvstændig værdiansættelse af huslejen, men vi skal ikke gøre store ophævelser over det; man følger jo her et ønske fra landbrugsorganisationerne. Jeg vil dog sige, at dette forslag, som er resultatet af, at man følger dette ønske, er ikke nogen nødvendig konsekvens af den ændring af vurderingsloven, der blev gennemført her i folketinget i foråret. Denne ændring giver mulighed for at gøre dette, men den medfører i og for sig ikke, at man skal gøre det. Jeg er altså tvivlende over for det rent personlig, og det vil ikke forbavse mig, hvis der senere skulle fremkomme en hel del kritik fra landbrugsside over denne ændring.

Man må også være meget opmærksom på vurderingerne, for det kan jo ikke være sådan, at man i virkeligheden laver vurderingen efter, hvilken husleje man vil nå frem til, og så med den procent, man ved der skal være i lejeværdi, finder værdien af huset med have. Det skal være en reel vurdering, og det vil altså sige, at det skal være den pris, som det pågældende vil kunne udlejes til, hvis det skulle bruges til udlejning. Det må være den regel, der skal ligge bag ved den del af vurderingen. Men det kan vi måske vende tilbage til i anden forbindelse.

Finansministeren opfylder nu med forslaget om skattefrihed for visse ydelser i henhold til § 70 i loven om offentlig forsorg det, der var forudsat ved denne lovs ændring i marts måned, og det kan vi naturligvis helt tiltræde.

Forslaget om en yderligere adgang til

[Grünbaum.]

fradrag for løbende kautionsforsikringspræmier m. m. kan vi i princippet tiltræde, men vi vil nu gerne se nærmere på dette forslag i udvalget, og vi vil gerne se på dets mulige konsekvenser. Betyder dette, hvorved man jo ændrer den praksis, som landsskatte- retskendelsen ville have fastlagt, at der her bliver givet endnu flere muligheder for fradrag, at der bliver givet endnu mere los over for fradrag af udgifter til ikke-erhvervs- mæssige lån?

Det var jo hr. Haunstrup Clemmensen, der rejste spørgsmålet — så vidt jeg husker her i folketinget i et spørgsmål til ministeren i sin tid — og hr. Haunstrup Clemmensen lagde dengang vægt på, at det var de erhvervsmæssige lån, der også måtte have adgang til dette fradrag. Det er jeg i og for sig enig i, fordi det må være en erhvervs- omkostning. Spørgsmålet er, om det så smitter af i øvrigt inden for hele det område, der hedder fradrag på selvangivelsen. Det må vi se på i udvalget — jeg ved ikke, om ministeren allerede i dag er i stand til at sige noget om det.

Men i øvrigt er det mest bemærkelses- værdige ved finansministerens forslag som helhed mere det, der ikke står i forslaget, end det, der står i det. Jeg ved ikke, om der heri — altså i det, der ikke står i forslaget — ligger en desavouering af finans- ministerens kollega, økonomiminister Nyboe Andersen, og af venstres gruppeformand, hr. Henry Christensen. De har jo begge i sommerens løb fremsat tanker og forslag om en vis fremtidig begrænsning af skatte- fordelene for de mest kostbare parcelhuse, de såkaldte luksusvillaer. Også venstres landsmøde vedtog jo en udtalelse herom, men i det forslag, vi har til behandling i dag, er der intet i den retning, end ikke en antydning i finansministerens forelæggelses- tale om en eventuel drøftelse af venstres forslag. Nå, venstre er vel efterhånden vant til at blive desavoueret i denne regering. Men også de radikales politiske ordfører, hr. Niels Helveg Petersen, har jo udtalt sig til gunst for venstres forslag, helt på linje med det, vi har sagt fra socialdemokratiet. Jeg synes, det ville være nyttigt, om vi i ud- valget nu kunne benytte lejligheden til at se lidt på dette spørgsmål, det trænger i hvert fald til at blive belyst nærmere.

Jeg vil gerne sige for vort vedkommende, at vi er ikke helt sikre på, at den svenske ordning, som venstres forslag jo bygger på, egner sig helt for danske forhold. Men der er jo også andre muligheder. Jeg under- streger, som vi har gjort det før fra social- demokratiet, at der efter vor opfattelse ikke må ske nogen forringelse for de nuværende parcelhusejere. Under denne forudsætning, at der ikke dér sker nogen forringelse, burde det være muligt for partierne her i folke- tinget at finde frem til en fra et samfunds- økonomisk synspunkt mere rimelig ordning og tillige til en ordning, der virker mere ret- færdig over for skatteyderne end den gæl- dende ordning. Den gældende ordning giver jo, det ved vi alle, større skattefordel jo dyrere parcelhuset er, og jo større indtægten er hos den pågældende skatteyder. Det er altså en ordning med en indbygget stærkt social slagside, en meget betydelig skævhed i vort skattesystem. Det må være en for- pligtelse for folketinget at stræbe efter den størst mulige lighed og dermed også størst mulig retfærdighed inden for skatte- lovgivningen.

Jeg kan tilsige vor positive medvirken til det foreliggende lovforslag og til udvalgs- arbejdet herom. Og vi er altså også positive over for en eventuel drøftelse af venstres forslag eller andre forslag, der kunne føre til en rimelig ordning.

Jeg forstod af den debat, vi havde om disse problemer i foråret, at den dengang fungerende finansminister, hr. Ninn-Hansen, var velvilligt indstillet over for, at man drøftede disse problemer; der blev ikke givet nogen løfter, men der var en almindelig enighed ved den debat om, at her var nogle problemer, der trængte til at blive drøftet nærmere. Jeg vil gerne spørge, om den rig- tige finansminister også har samme ind- stilling til disse problemer. Jeg tror, der er en overvejende forståelse for, at der er nogle problemer her, som vi må kigge på. Hvordan de så skal løses, det er en anden sag, men det er jo det, vi skal finde frem til.

Må jeg endelig pege på et problem til, der er opstået for visse skatteydere ved flytning fra den ene kommune til den anden. Det hører ikke direkte med i dette lovforslag, men det er den mulighed, vi har for nu at drøfte det, og tiden er jo knap. En skatteyder, der flytter fra en kommune,

[Grünbaum.]

hvor han skulle have betalt 4 skatterater, hen til en anden kommune med 6 skatterater, bliver stillet urimeligt. Problemet har været rejst, og finansministeren mente ikke, der kunne gøres noget ved det. Jeg mener, vi skal kigge på det i udvalget. Vi kunne vel lave en regel, der simpelt hen sagde, at ingen skatteyder, som kommer i den situation, skal betale flere skatterater, end han ellers skulle, hvis han var blevet boende i den hidtidige kommune. Naturligvis må man betale en højere skatteprocent, hvis der er det i tilflytterkommunen, men antallet af rater kunne man vel nok fastsætte. Jeg vil også godt høre finansministeren, om ikke vi kan se på det spørgsmål i dette udvalg.

Haustrup Clemmensen: På det konservative folkepartis vegne vil jeg gerne først gøre den principielle bemærkning, at vi mener, det er vigtigt efter de store og indgribende ændringer, der i sidste samling blev vedtaget i vor skattelovgivning, at der ikke i denne samling derudover skal gennemføres nye og indgribende ændringer. Det må være således — og folketingets højtærede formand har i sommer gjort nogle bemærkninger derom i en artikel i Berlingske Tidende — at der nu bør være en vis ro om vore skatteregler og vor skattelovgivning. Det synspunkt deler vi fuldt ud. Det kan ikke være således, at folketinget ved ustandselig at lave om på skattereglerne næsten er ved at lave beskæftigelsesterapi for sagsførere, revisorer og andre særlig skattekyndige rådgivere.

Det er imidlertid klart, at de emner, der er taget frem i dette forslag til ændringer i ligningsloven, dels er af mindre indgribende karakter, dels er nogle, der trænger sig på.

Der er fra alle sider formentlig enighed om, at der er behov for regler vedrørende ejendomme, der ikke har været omfattet af 13. almindelige vurdering, og også dér går jeg ud fra, at der er almindelig enighed om, at man beregningsmæssigt må tilstræbe størst mulig ensartethed mellem disse tidligere vurderede parcelhuse og dem, der nu opføres eller væsentligt ombygges. Vi finder, at de procenter, der her er angivet, lyder rimelige, under forudsætning af at den stigning ved 14. almindelige vurderings niveau,

der er tale om i forhold til 13., viser sig at holde stik.

Den ærede socialdemokratiske ordfører var inde på landbrugets stuehuse, og også dér går jeg ud fra, at der er principiel enighed om, at vi i videst muligt omfang må tilstræbe, at borgerne behandles ensartet, uafhængigt af om de har deres bolig i landbrugets stuehuse eller i parcelhuse i byerne.

Vi vil derudover ganske åbenlyst sige, at vi synes, det er en forbedring — en tiltrængt forbedring og i overensstemmelse med aftalerne i sidste samling — at de ydelser, der omtales i § 70 i lov om offentlig forsorg, nu gøres skattefri. Disse handicappede medborgere må selvfølgelig lige stilles med andre, der modtager tilsvarende ydelser.

Jeg vil også gerne på mit partis vegne give tilslutning til, ikke en nyordning — det vil jeg meget gerne understrege — men den klargøring, der nu gennemføres vedrørende fradragsret for kautionsforsikringspræmier, garantiprovisioner o. lign. Jeg havde lejlighed til i spørgetiden i sidste samling at rejse spørgsmålet og synes, det er naturligt og rigtigt, at der nu skabes fuldstændig klarhed, så fortolkningstvivil ikke længere kan eksistere.

Endelig synes jeg også, det må være naturligt og rimeligt, når der netop på grund af kommuneomlægningen er tale om ændring også af skatterådenes geografiske område, at man dér foretager en genskikkelse fra udgangen af 1969 til og med 1. april 1970, fordi noget andet ville være åbenlyst irrationelt og urimeligt.

Men først og sidst vil jeg altså gerne understrege, at det væsentlige i denne samling på skattelovgivningens område må være, at man ikke yderligere skaber usikkerhed om retsreglerne, men tværtimod lader det i princippet blive stående ved de retsregler, der blev gennemført i sidste samling.

Jens Foged: Også jeg kan på venstres vegne tiltræde de forskellige forslag og finder ligeledes, at den koordinering, der her finder sted mellem den 13. almindelige vurdering og den 14. almindelige vurdering, efter de beregninger, der er forelagt os, må være nogenlunde rigtig. Den beregnede stigning

[Jens Foged.]

på 40 pct. synes netop at kunne afbalanceres på den måde, som det her er skitseret.

Jeg vil gerne vedrørende landbrugets stuehuse sige, at på dette område finder jeg, at det er en forbedring, vi går over til. Vi har nu fået, ikke en vurdering af landbrugets stuehuse, for der står jo udtrykkelig i loven, at det er en beregning af landbrugets stuehuse, idet de er trukket ud af den samlede vurdering, en beregning, som siger, at stuehusene indebærer så og så stor en part. Når jeg finder, at det er en forbedring, så er det bl. a. ud fra den betragtning, at man her går over til noget beregnet, som skatteyderen kan få sort på hvidt, hvor han har mulighed for at klage til myndighederne, hvis det skal diskuteres, medens det tidligere var sådan, at det var en skønnet beregning, en beregning, som ligningsmyndighederne sådan set kunne diktere, og som skatteyderen næsten ingen mulighed havde for at diskutere med disse folk.

Desuden er der den forbedring i det, at vi nu har fået klare begreber om, hvad der er landbrugsbygninger, hvad der er beboelsesbygninger, og hvad der er produktionsjord, og jeg håber bl. a., at det kan være grundlaget for, at diskussionen om produktionsjord og dens beskatning på ny kan tages op. Det er i det mindste venstres opfattelse, at der her er et område, som ikke er færdigdiskuteret, men at vi med denne nye regel for stuehusene er nået et skridt videre; linjerne tegnes lidt klarere for, hvor meget der er produktionsjord, og vi kan derfor tiltræde netop dette forslag med glæde.

Når hr. Grünbaum ligesom harcelerer en lille smule over, hvad der er blevet sagt af bl. a. hr. Henry Christensen og forskellige andre i denne sag, og vil drage det ind i debatten, vil jeg gerne sige i lighed med, hvad hr. Grünbaum her siger, at der er ingen af de nuværende huse, der skal blive ramt. Alle, der sidder i eget hus i dag, kan altså vide sig trygge. Så er vist alle partier bragt i salveten på det område, og så er der vel mulighed for, at man i ro og mag og — som hr. Henry Christensen tidligere har sagt — i større sammenhæng kan diskutere disse problemer. Det må være det rigtigste. Det kan ikke være under disse forhold, det kommer ind i billedet.

Bestemmelsen i lovforslaget vedrørende skattefritagelse for de sociale ydelser finder vi er rigtig. De ydelser, som man på den måde giver til de handicappede, må man regne med medgår til formålet, og de må derfor naturligt være fritaget for skat.

Også vi kan tiltræde, at kautionsforsikringspræmier og garantiprovisioner i lighed med renteudgifter er fradragsberettigede.

Med hensyn til skatterådene finder vi det naturligt, at ministeren har foreslået, at medlemmerne kan genbeskikkes for en periode af 3 måneder, sådan at vi pr. 31. marts 1970, når vi forhåbentlig er nået frem til en ændring af skatterådernes områder, eftersom vi har de nye kommunalinddelinger, kan finde en harmoni i det.

Jeg vil her gerne bede den højtærede finansminister om, at denne inddeling — selv om den vel er af administrativ karakter, sådan at finansministeren vil kunne ordne den på sit kontor sammen med sine embedsmænd — alligevel må blive præsenteret for folketingets partier, inden sagen er endeligt afgjort. Det kunne da være, at netop folketingsmedlemmer siddende rundt i landet på visse områder havde hånden sådan på pulsen, at en eller anden ting måske kunne bringes i en rigtigere gænge. Jeg ved ikke, om det vil være tilfældet, men jeg anmoder den højtærede finansminister om, at vi på den måde kan få det til behandling.

Jeg skal på venstres vegne tiltræde de af finansministeren fremsatte forslag.

Martin Pedersen: Da vort partis ordfører, hr. Helge von Rosen, ikke kan være til stede, skal jeg på det radikale venstres vegne knytte nogle bemærkninger til det foreliggende forslag.

Jeg kan være enig med de foregående ordførere i, at den klaring, der er sket i lovforslaget med hensyn til, hvorledes kautionsforsikringer og garantiprovision skal behandles skattemæssigt, er en forbedring.

Jeg kan også være enig i, at det er helt naturligt, at handicappede får skattefrihed for de ydelser, de får til afhjælpning af deres handicap.

Det punkt, som har særlig interesse, er jo spørgsmålet om værdiansættelsen af leje af eget hus. Det har hidtil været sådan, at boligforliget klart har angivet, efter hvilke

[Martin Pedersen.]

retningslinjer den skulle fastsættes, og det gør sig jo fortsat gældende, for så vidt angår 13. almindelige vurdering. Derimod forstår jeg på lovforslaget, at man ikke i boligforliget klart har angivet, hvorledes man skulle forholde sig ved ejendomme, der først bliver vurderet efter 14. almindelige vurdering. Jeg vil også henlede opmærksomheden på, at boligforliget jo strækker sig så langt frem i tiden, at det samme problem, som nu rejser sig, også vil rejse sig ved 15. almindelige vurdering. Jeg tror, at vi må tage dette spørgsmål op til overvejelse ved lejlighed, idet det vil være højst uheldigt, om man med hensyn til beregningen af leje for parcelhuse langs ad vejen får mange forskellige sæt af regler at regne med. Disse beregninger bygger på — og kan vel ikke andet end bygge på — gennemsnitsbetragtninger, og det vil uvægerlig betyde, at der af de nuværende parcelhusejere vil være en meget betydelig del, der med fordel kunne se sig behandlet på samme måde som de nye parcelhusejere.

Nu er vi klar over fra vort partis side, at det drejer sig om en hastelovgivning, og vi vil derfor også se på den med velvilje og søge spørgsmålet klaret hurtigst muligt.

Ømann: Med hensyn til lejeværdien er det meget muligt, at der i det store og hele kan sættes et lighedstegn imellem de $3\frac{1}{4}$ pct. af 13. almindelige vurdering, som man skal regne med for 1970, og $2\frac{1}{4}$ pct. af 14. almindelige vurdering, som just nu er foretaget. Det må vi naturligvis have nærmere belyst i udvalget. Vi må have nogle eksempler og nogle tal frem, ligesom vi nærmere må se på, belyst ved eksempler, hvordan disse parcelhusprocentregler vil virke for landbrugets stuehuse. Det kan vel nok have sin rimelighed at se på, hvilke resultater disse procentregler vil give i forhold til de lejeværdier, skattemyndighederne har sat rundt omkring. Jeg er lidt bange for, at vi vil opdage, at der er højst varierede lejeværdier rundt omkring, og spørgsmålet er, om man rammer et rimeligt niveau.

Men disse procenter stiller rigtignok statsstøtten til villaerne i et hårdt relief. På grund af renteforholdene ligger de faktiske udgifter for et nybygget parcelhus vel på mindst 12-15 pct. af vurderingen, og disse

udgifter kan trækkes fra, medens der kun skal føres $2\frac{1}{4}$ pct. til indtægt eller måske rettere $1\frac{1}{4}$ pct.; for hvad de nyere huse angår, har det lovfæstede fradrag for vedligeholdelse jo ikke noget reelt indhold.

Ikke mindst på baggrund af, at venstre nu sommeren igennem har kørt friløb på ideen om at særbeskatte rigmandsvillaerne, kan det dog være rimeligt ved denne lejlighed at spørge regeringspartierne og for den sags skyld også socialdemokratiet, som jo var med i boligforliget: boligforliget eller ikke boligforliget, er det virkelig disse partiers erklærede politik at give et skattefradrag på omkring 25.000 kr. og dermed en årlig kontant støtte på 12.000-14.000 kr. til parcelhuse her på Københavnseggen? Jeg ved meget vel, at i provinsen er tallene ikke så slemme, men så er der i denne forbindelse anledning til at spørge: hvorfor finder provinsen sig i at skulle være med til over statskatten at betale jordspekulation og prisjobberi inden for byggebranchen i Nordsjælland? For det er jo det, der sker. Jeg tror virkelig, der er en sag af så overordentlig samfundsmæssig betydning her, at der kunne være anledning til at mobilisere vendelboerne.

Men vi får senere lejlighed til her at drøfte disse spørgsmål, for jeg har jo indset, at det nok vil trække lidt ud med et forslag fra partiet venstres side, selv om yderkanten af disse problemer er blevet flittigt berørt i sommerens løb. Jeg kan derfor ikke bønne hr. Haunstrup Clemmensen, når han beder om ro og opretholdelse af status quo på skatteområdet. Jeg tror ikke, det vil gavne, i hvert fald ikke landet, men jeg tror heller ikke, at det vil gavne regeringspartierne ret meget længere at køre med det lig i lasten, som parcelhusbeskatningen i og for sig er. Man kan herom spørge regeringens økonomiminister.

Det kan være meget vanskeligt at sondre imellem de mange benævnelser, som pengeinstitutterne bringer i anvendelse, når de skal kræve penge ind for at låne penge ud, og det skal da indrømmes, at også skattemyndighederne gennem årene har haft vanskeligt ved at sondre. Der er megen mystik forbundet med disse ting. Det hører f. eks. med til den højere mystik, hvor man skal placere det, der hedder kurstab. Det indgår ganske vist i beregningerne af den effek-

[Ømann.]

tive rente, men hvad angår fradrag af kurs- tab, så tror jeg nok, finansministeren vil sige stop — og her er jeg da enig med ham — og påstå, at kurstabet er en etablerings- eller en kapitaludgift. Vel, nogle af disse præmier og kautionsydelse er vel også etablerings- og kapitaludgifter, så vi er altså inde på lidt af en glidebane, og det bliver lidt svært at lave skatteteori herefter på dette område. Jeg kan ikke lade være med at mindes al den energi, der i sin tid blev ofret på at sondre mellem afbetalings- tillæg og egentlige renter, og jeg kan heller ikke tilbageholde en bemærkning om, at der lige for tiden vel nok var mere grund til at indskrænke fradragsretten for disse låne- ydelser end til at udvide den. Men, som sagt, det skal indrømmes, at der er et prak- tisk behov for ikke at sondre mellem disse ydelser, og så er forholdet vel det, at de fleste af disse ydelser nok på den ene eller den anden måde er trukket fra i forvejen.

Det er blevet omtalt, at udskiftning- en af skatterådsmedlemmer er foreslået udskudt et kvartal. Det kan der vel nok være behov for, for vi er jo efterhånden kommet temmelig langt frem, men jeg vil da gerne i udvalget have belyst baggrunden for denne udskydelse lidt nærmere.

Mit parti kan naturligvis tiltræde, at de i forslaget omhandlede sociale ydelser gøres skattefri, og også, at den særregel, der gjaldt for visse lotterigevinster, nu udgår; det er jo en frugt af skattefradagsreglens af- skaffelse.

Vi kan altså tilsige velvillighed over for disse forslag, men ikke velvillighed over for den skattesituation og den situation på boligområdet, som forslagene i og for sig er baseret på.

Sigsgaard: Forslaget går jo ud på at give ejerne af de nye parcelhuse samme stats- tilskud, som andre ejere har i form af skatte- nedsettelse, mest for de velstillede og mindst for de mindrebemidlede. Det er en logisk videreførelse af en asocial politik, som des-

være blev cementeret ved boligforliget imellem de gamle partier. Vi er imod bolig- forliget og kan derfor heller ikke gå med til, at det udvides til et nyt område.

Tværtimod er der behov for at tage det op til revision og rette nogle af dets værste skavanker og ikke mindst ændre skattefor- delen af parcelhusene, afskaffe den. Venstres forslag fra i sommer var jo ikke mange sure sild værd. Det var lidt af et paradeforslag, gik kun på ganske få rigmandsvillaer, som de er blevet kaldt her, men selvfølgelig var det alligevel et fremskridt. Men selv denne lille ændring, som man må formode at $\frac{4}{5}$ af folketingets medlemmer ville gå ind for — alle andre end de konservative — kunne venstre altså ikke få igennem. De konservative har endnu en gang sagt stop.

Det tilskud, som de øvrige befolknings- grupper yder til parcelhusejerne, er efter vismændenes beregninger 1.500 mill. kr. om året, og det er jo ikke småpenge. Begun- stigelsen stimulerer selvfølgelig jordpris- stigningerne og dermed inflationen. Den betyder nemlig, at priserne jobbes op. Skattefordelene kapitaliseres. Der er frem- sat en del forslag i tidens løb til løsning af det problem, og det ligger i hvert fald klart, at denne inflationskilde kan stoppes. Der er flere veje at gå, men hidtil er der ingen af de store partier, der har været til at rokke.

Endelig til sidst i forbindelse med op- hævelsen af § 7 A vil jeg tillade mig at kritisere, at lotterigevinster og præmie- obligationsgevinster kun beskattes med sølle 15 pct. Det forekommer mig at være et meget rimeligt krav, at gevinster, som er arbejdsfri indkomster, beskattes prin- cipielt lige så hårdt som arbejdsindkomster. Skatten kunne eventuelt fordeles over 3 år, man kunne sagtens finde en praktisk løs- ning på problemet.

Selv om ændringerne i forslaget over- vejende er konsekvensændringer, så er en del af dem konsekvenser af en lovgivning, som vi er imod, og dem kan vi selvfølgelig ikke støtte.

Finansministeren (Poul Møller): Den største del af diskussionen om dette lovforslag har jo drejet sig om fastsættelsen af lejeværdierne, og når man sidder dernede og lytter til ærede ordførere, så får man nogle gange fornemmelsen af, at det, at vi fastsætter lejeværdien for huse, der ikke tidligere har været vurderet, i sig selv betyder en skattelettelse. Der er trods alt tale om, at vi fastsætter et beløb, der skal beskattes og betales skat af, hvis ikke gælden er stor i ejendommen. Jeg skal ikke komme ind på hele denne diskussion, for jeg tror, at en ændring af de regler, der findes, kræver en forhandling imellem boligforligets parter, for at man eventuelt kan nå frem til et andet system. Vi har i finansministeriet lagt boligforliget til grund og sagt: så må vi finde ud af, hvordan de nye ejendomme, der ikke er omhandlet i boligforliget, skal sættes på plads i forhold til dem, for hvilke der foreligger en 13. almindelige vurdering eller en årsomvurdering efter den 13. almindelige vurdering, men med prisniveau som 13. almindelige vurdering.

Jeg er enig med hr. Grünbaum i, at det naturligvis vil være rimeligt, at udvalget ser på bestemmelserne om kaufionsforsikringspræmier, og jeg vil da bistå så godt, jeg nu evner det. Jeg håber og tror ikke, der skulle være nogen afsmitningsfare ved den bestemmelse, der her er foreslået.

Hr. Grünbaum rejste spørgsmålet om de mennesker, der er så uheldige at flytte fra en kommune med 4 skatterater til en kommune med 6 skatterater. Det er klart, at flere af de mennesker har henvendt sig i det sidste års tid, siden loven om overgang til kildeskat blev vedtaget. De er jo i saksen, men der er heldigvis da også nogle, der flytter den modsatte vej. Den bedste forklaring på, hvad der sker, har egentlig det ærede medlem hr. Ømann givet, da han ved 1. behandling i 1967-68 i 1. samling af året 1967-68 i Folketingstidende sp. 1582-1583 behandlede dette problem. Hr. Ømann sagde dér under kildeskattens første behandling:

„Problemet er noget vanskeligere med hensyn til kommuneskatten. Har en kommune været fremmelig gennem mange år og opkrævet hovedparten af skatten inden nytår, så ville der jo opstå et hul i indtægtsstrømmen, hvis man pludselig de-

klarerede, at kun halvdelen af kommuneskatten skulle erlægges, og det ville være et reelt hul i indtægtsbudgettet, som kun kunne indhentes gennem en forøget skatteudskrivning. En sådan ekstra påligning kunne man naturligvis praktisere, men det forekommer mig, at løsningen i det foreliggende forslag er noget bekvemmere, idet den jo går ud på, at kommunen kan opkræve det antal rater, den altid har opkrævet. Likviditet og skatteindtægter op til overgangen til kildeskatten bliver altså som hidtil, og herved er problemet løst for kommunen. Samtidig vil der altså indtræde den måske noget mindre heldige bivirkning, at folk skal betale forskellige andele af deres skattebillet for skatteåret 1968-69, alt efter i hvilken kommune de bor. Man kan sige, at denne skade egentlig er uoprettelig, for kommunen har jo indstillet sin økonomi på, at midlerne skal ind, og skaden er jo ikke opstået nu, men har sin rod længere tilbage i tiden, da kommunen fastlagde eller fik fastlagt sine betalings terminer. Men det er jo hovedsagen, at der ikke i betalingsåret 1968 — det svarer altså nu til 1969 — „bliver betalt et større samlet antal skatterater af nogle end af andre. Der skal jo nok i udvalgsbehandlingen dukke visse problemer op i denne forbindelse, men jeg tror altså, at indenrigsministerens løsning, som vel er fremkommet efter forhandlinger med repræsentanter for kommunerne, er fremkommelig og rimelig.“

Dér behandlede hr. Ømann jo med stor viden og indsigt dette problem, og det er jo rigtigt nok, at indenrigsministeren var ikke dengang hr. H. C. Toft, men hr. Hans Hækkerup, men det gør vel i og for sig ikke analysen af problemet anderledes.

Jeg kan sige i øvrigt til hr. Grünbaum, at denne sag vedrører alene den kommunale indkomstskattelovgivning og er altså indenrigsministerens lovgivning. Til staten og i statsskat betaler ingen mere end et halvt års statsskat for 1. halvår 1969-70. Statens skatteterminer ligger fast.

Jeg tror ikke, jeg har flere bemærkninger at gøre, men jeg vil atter en gang takke, fordi man vil deltage i udvalgsbehandlingen og har en velvillig indstilling over for lovforslaget.

Grünbaum: Jeg forstod på finansministeren, at han ikke var afvisende over for, at spørgsmålene vedrørende parcelhusbeskatningen kan tages op, og jeg er enig i, at det må være et spørgsmål, som vedrører boligforliget. Vi kan heller ikke tiltræde, at der kan laves ændringer, uden at de må indgå i en sådan forhandling. Men alligevel bør vi i dette eller et andet udvalg — og jeg vil mene, det var rigtigst i dette udvalg — kunne få oplysninger frem til belysning af de problemer, som vi ved vi skal se på i den forbindelse.

Må jeg med hensyn til spørgsmålet om de skatteydere, der flytter fra en kommune med et lavere antal skatterater til en kommune med et højere antal for den periode, der er tale om, sige følgende: finansministeren henviste til hr. Ømanns tidligere udtalelser herom, men jeg synes ikke, disse udtalelser var relevante, og oplysningen om, at det er de kommunale skatter, det drejer sig om, synes jeg heller ikke var særlig bidragende til en løsning af spørgsmålet. Det var vi jo også klar over. Den omstændighed, at indenrigsministeren i sin tid valgte den ordning — for det gjorde han jo — af hensyn til kommunernes likviditet, skulle dog ikke kunne betyde, at fordi enkelte skatteydere flytter fra en kommune til en anden, skulle man ikke kunne hjælpe disse enkelte skatteydere. Det er rigtigst, at problemet var fremme dengang, om det egentlig var retfærdigt, at man ikke for kommunerne ligesom for staten sagde halv til hver side, og så valgte man altså den løsning, der nu er gennemført, af hensyn til kommunernes likviditet, hvad der formentlig også var til gavn for staten, som måske ellers skulle have skaffet nogle penge frem yderligere til kommunerne ved overgangen til kildeskatten. Men jeg synes ikke, det kan forhindre, at man for de få skatteydere, der kan være tale om her, kunne lave en særordning. Vi har jo lavet så mange overgangsordninger i forbindelse med kildeskatten, og jeg føler i hvert fald ikke, at den omstændighed, at det er noget, der er gennemført under den tidligere regering, skulle gøre, at vi, når vi ser et problem, der bør løses, ikke kan gå ind for, at det skal tages op nu. Vi går ind for, at det tages op nu, og jeg beder finansministeren om at være med til at få det løst.

Ømann: Må jeg først udtrykke min glæde over det, som jeg synes er det vigtigste ved denne forhandling: at der mellem forligspartierne i boligforliget synes at være opbrud, synes at være tegn til en besindelse på, at de skadelige konsekvenser, som et nu efterhånden gammelt forlig har vist at bære i sig, må afhjælpes. Jeg synes, det er vigtigt. Jeg glæder mig til, at vi enten i det udvalg, der her bliver nedsat, eller i et senere udvalg får lejlighed til ganske alvorligt at drøfte de samfundsøkonomiske problemer, der er gemt her.

I øvrigt vil jeg gerne sige finansministeren tak for citatet. Jeg synes såmænd, det lød meget fornuftigt, og jeg vil da gerne stå ved hvert ord. Det drejede sig om de generelle regler for fastsættelse af kommunernes skatter under overgangsordningen. Men det problem, jeg har været med til at rejse, bl. a. ved et spørgsmål til indenrigsministeren — og derfor er det måske lidt forkert at drøfte det her med finansministeren — drejede sig om en helt smal kategori af skatteydere, nemlig dem, der flyttede, og dem, der uden varsel, og uden at de havde haft anledning til at indrette sig på det, kom ud for et skattesmæk af ganske betydelig størrelse; der var eksempler, hvor det drejede sig om 2.000-3.000 kr. Det var ikke et stort antal skatteydere, vil jeg skønne, det drejede sig om; det var så få, at man kunne håndplukke dem; man kunne behandle dem individuelt; men jeg fik altså et svar fra indenrigsministeren, som gik ud på, at det var der desværre ikke noget at gøre ved. Det var jeg ked af, for jeg synes, at den tendens, der er til at lave maskinel, ensartet behandling, er god, den sparer tid, og den sparer administration og kræfter i hvert fald i det lange løb, men samtidig tror jeg, det er meget, meget vigtigt, at vi besinder os på, at individuelle skævheder har vi tid og kræfter og råd til at tage op; så vi ikke laver katastrofer for enkelte mennesker, for ellers tror jeg, vi når frem til et vrængbillede af et samfund.

Finansministeren (Poul Møller): Hr. Grünbaum sagde, at han ikke ville bøje sig for det argument, at fordi noget var gennemført af den tidligere regering, skulle man ikke ændre det. Det kunne efter hans opfattelse ikke være afgørende, hvilken regering

[Finansministeren.]

der havde gennemført det, men spørgsmålet var, hvad der var fornuftigt, forstod jeg. Jeg må også sige, at jeg havde ikke anført det lange citat af hr. Ømanns udtalelser her i 1967, hvis det ikke var, fordi jeg mente, at hr. Ømanns udtalelser var fornuftige. Jeg mente netop, det var hr. Ømanns argumentation, der var overbevisende, og ikke i og for sig det, at den blev fremført under en socialdemokratisk regering, for det var naturligvis ikke afgørende, hverken for hr. Ømanns opfattelse eller for hr. Grünbaums eller min opfattelse. Men det er den argumentation og den fornuft, der lå i disse udtalelser, vi nu skal bedømme i udvalget. Når man har anerkendt, at der kan være nogle kommuner med 6 skatteperioder og nogle med 4 skatteperioder — og hr. Ømann forklarede jo i 1967, hvorfor det var rimeligt og naturligt, og således vedtog folkettingen det — så opstår der et problem for dem, der flytter fra en 4 termins kommune til en 6 termins kommune. De kan blive ramt, og det er jo i år, de bliver ramt, så hvis der skal forhandles om det, skal det ske ret hurtigt. Der er ikke så forfærdelig meget at stille op, når vi først kommer ind i kilde-skatten, for det vil jo blive meget kompliceret, hvis man skal have nedskrivninger og godskrivninger osv. til næste år. Men der er jo også mennesker, der flytter fra en kommune med en lav skatteprocent til en kommune med en høj skatteprocent, og det kan man vel i og for sig sige kan virke lige så hårdt og stødende uretfærdigt. I visse tilfælde flytter mennesker fra en kommune med f. eks. 11 pct. i skatteudskrivning til en kommune med 20 pct. i skatteudskrivning, og så har man da også en fornemmelse af, at det kan være lige så slemt som at flytte fra en kommune med 4 terminer til en med 6 terminer. Det er vel i og for sig dette med den kommunale indkomstskattelov: så længe kommunerne skal have et eget virkefelt inden for skattelovgivningen og selv skal kunne bestemme, hvor mange terminer de vil opkræve deres skat i inden for visse intervaller, og selv skal kunne bestemme deres skatteprocenter, ja, så får vi selvfølgelig som konsekvens heraf nogle forskydninger, når man flytter fra den ene kommune til den anden kommune. Og vi har vel alle oplevet dette, at man er flyttet

til en anden kommune, nogle gange til en billigere og andre gange til en dyrere kommune, men vel i og for sig ikke syntes, det var uretfærdigt. Når man her syntes, det kunne være uretfærdigt, kunne man måske sige: du kunne have ladet være med at flytte. Nu skal jeg naturligvis ikke tale om skvadderhoveder eller noget lignende, men man må jo også tænke sig om, når man flytter. Det er jo tit blevet bebredt folk, at de er flyttet til en kommune, der har lavere beskatningsprocent end den, de er flyttet fra; så sagde man, at de flygtede fra skatten og gik i skattely — det er vel ikke så typisk mere — men hvis de flytter til en kommune, der har højere beskatning, ja, så må de da tænke sig om, inden de gør det. Her drejer det sig om kommuner med forskellige terminer i dette ene år; der kan være individuelle uretfærdigheder, og jeg vil også gerne være med til at se på, om der kan findes et system her sidst på året til at løse problemet, men jeg må minde om, at det er indenrigsministerens lov, og det vil jeg gøre, fordi indenrigsministeren naturligvis må deltage i overvejelserne om en ændring af denne lovgivning.

(Kort bemærkning).

Grünbaum: Grunden til, at jeg rejste spørgsmålet her i dag, er netop det, som finansministeren nu selv har peget på, den meget knappe tidsfrist, der er, hvis man skal have gennemført en ændring. Derfor mener jeg også, at vi må kunne tage det op i ligningslovsudvalget, og naturligvis må det være med indenrigsministeren og for min skyld også gerne med finansministeren, vi drøfter dette spørgsmål. Jeg takker finansministeren for tilsagnet om i hvert fald at være med til en drøftelse af problemet.

(Kort bemærkning).

Ømann: Det skal blive ganske kort. Også jeg takker. Jeg vil bare bidrage til en indsnævring af problemet. Jeg synes ikke, det er helt rigtigt at parallelisere det med den almindelige problematik om de overvejelser, folk gør sig, når de flytter hen til en anden kommune, vedrørende skatteprocenten. Det er jo noget, som folk har vænnet sig til, og det er noget, som folk i almindelighed gør. Men det var jo ikke nogen

[Ømann.] steder offentliggjort på forhånd, hvilke kommuner der havde så og så mange rater, og hvilke der havde 1-2 rater mere, og det er dette uvarslede, uforberedte, som kan give anledning til, at man giver disse folk en særlig behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v.

(Lovforslaget (nr. 20) findes i tillæg A; sp. 309; fremsættelsen i tidenden sp. 124).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Grünbaum: Vi kan anbefale lovforslaget.

Juul-Madsen: Det foreliggende lovforslag refererer til lov om særlig indkomstskat og vedrører lovens regler om beskatning af fortjeneste ved ejendomsafståelse. Dette spørgsmål har været rigt drøftet gennem tiderne, og der har været en lovgivning herom siden 1960, sidst ændret i 1965. Men hele spørgsmålet omkring beskatningen af fast ejendom har jo også været drøftet i foråret i forbindelse med jordlovskomplekset, hvor man gennemførte den meget betydningsfulde lov vedrørende frigørelsesafgiften, den lov, som træder i kraft pr. 1. januar 1970, og som fremover er den lov, i henhold til hvilken de egentlige ekstraordinære fortjenester skal beskattes. Efterhånden som de ejendomme i byzoneområder bliver handlet, som fortsat skal behandles efter kapitalvindingsskatteloven, vil loven om frigørelsesafgift blive den lov, der helt overtager beskatningen af det, vi kan kalde de ekstraordinære fortjenester. Derfor må man vurdere loven om kapitalvindingsskat

i lyset af den sidstnævnte lov og i lyset af den udvikling, jeg her har nævnt.

Jeg vil gerne understrege, at det, der må være sigtet fremover, hvis man fortsat skal opretholde en beskatning i forbindelse med salg i rene landzoneområder, må være dette, at man sikrer sig, at denne beskatning ikke rammer fortjenester, der ikke er ekstraordinære. Det vil sige, at den almindelige prisstigningstendens, stigningen i prisniveauet i al almindelighed, ikke må blive underkastet beskatning. For er det tilfældet, rører man jo ved genanskaffelsesprincippet, som er grundlaget i det, man kan kalde de frie områder, de områder, hvor bebyggelse ikke skal finde sted. Hvad enten det drejer sig om landmænd, gartnerere eller industri-drivende, er det jo grundlaget for en fri omsætning og grundlaget i øvrigt for hele strukturomlægningen inden for landbruget og de gartnerier, som må flytte fra byzone til landzone, at der kan handles, uden at der skattemæssigt sker indgreb i de summer, der refererer til det almindelige prisniveau og derfor er baseret på genanskaffelsesprincippet.

Jeg vil nævner dette, fordi vi meget vel kan komme ud for en prisudvikling, som i de kommende år ikke er så moderat som den, vi har kendt i det sidste par år. Vi kan derved komme i den situation, at de procent-satser, der arbejdes med i den nuværende kapitalvindingsskattelov og den lov, som er til behandling i dag, ikke længere yder en tilstrækkelig beskyttelse.

Jeg vil endvidere gerne gøre opmærksom på, at den prisudvikling, der har fundet sted inden for det specielle område, der hedder parcelhusområdet, og som nu vil blive nærmere registreret ved den 14. almindelige vurdering, også meget let kan skabe problemer, for så vidt angår et område inden for begrebet fast ejendom, som i henhold til gældende lovgivning er fritaget for særlig indkomstskat, nemlig parcelhuse med et areal under 1.400 m². Her gælder den bestemmelse, at grundværdierne skal være mindre end halvdelen af ejendomsværdien, og meget kan tyde på, at ved den kommende vurdering, specielt i Københavns amt, Københavns omegn og andre udviklingsområder, vil stigningen i grundværdierne for enfamilieshuse og tofamilieshuse meget vel kunne betyde beskatning af så-